

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Petitsioonikomisjon

2011/2069(INI)

13.7.2012

ARVAMUS

Esitaja: petitsioonikomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Põhiõiguste olukord Euroopa Liidus (2010–2011)
(2011/2069(INI))

Arvamuse koostaja: Adina-Ioana Vălean

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Petitsioonikomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta aruannet ELi põhiõiguste harta kohaldamise kohta (COM(2012)169(final)),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi raportit ELi kodakondsust käsitleva 2010. aasta aruande ja ELi kodanike õigusi piiravate takistuste kõrvaldamise kohta¹,
- arvestades, et peaaegu kolmandikus Euroopa Parlamendile laekuvatest petitsioonidest osutatakse põhiõiguste hartas viidatud põhiõiguste väidetavatele rikkumistele;

Üldised küsimused

1. kinnitab sellega seoses veel kord, et ELil ja institutsioonidel on kohustus ja ülesanne austada, tagada, kaitsta ja edendada Euroopa kodanike võõrandamatuid põhiõigusi, kodanikuvabadusi ning Euroopa põhimõtteid ja vabadusi ELis põhiõiguste harta ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 2, 6, 7 ja 9–12 alusel, eriti juhul, kui neid õigusi ei tagata tõhusalt ja nõuetekohaselt riiklikul tasandil; tuletab meelde, et põhiõiguste harta artiklit 51 ei tohiks kasutada, et vähendada harta ja selle rakendamise tähtsust, ja toonitab, et kõnealune artikkel ei muuda kehtetuks ELi institutsioonide rolli ja pädevusi seoses Euroopa aluspõhimõtete, näiteks inimväärikuse ja vabaduse austamine, ja demokraatia, õigusriigi, hea valitsemise, rahu, kodakondsuse, soolise võrdsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete kaitsmisega ja toetamisega;
2. tuletab meelde kohustused ja vastutuse, mis parlamendil on Euroopa kodanike ja elanike ees seoses nende huvide kaitsmisega ja edendamisega; tuletab meelde parlamendi ja kodanike vahel aluslepingu artikli 227 kohase petitsiooniprotsessiga loodud sidet, mis tekitab kohustuse taotleda petitsiooni esitajate nimel kohtuväliseid lahendusi, kui see on kohane ja põhineb konkreetse juhtumi asitõenditel, et aidata kodanikke oma põhiõiguste ja kodanikuvabaduste kasutamisel ja tagada, et põhiõiguste hartas ja aluslepingutes sisalduvaid väärtusi ja põhimõtteid kohaldatakse nõuetekohaselt Euroopa Liidus ja kõigis liikmesriikides;
3. palub, et liikmesriigid täidaksid oma kohustusi kaitsta oma kodanike põhiõigusi ja kodanikuvabadusi, et muuta ja kaotada piirangud, mis takistavad kodanikel oma põhiõigusi kasutamast, ja nõuab tungivaltp, et liikmesriigid viiksid ellu oma Lissaboni² lepingu alusel võetud kohustuse, et EL allkirjastaks Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, kaotades seega lüngad õiguskaitses, andes Euroopa kodanikele samad õigused liidu õigusaktide suhtes, mis neil praegu on liidu liikmesriikide suhtes; tuletab sellega seoses meelde vajaduse selge teabe järgi konventsiooni kohaldamisala ja rakendamise osas põhiõiguste harta suhtes, et vältida kodanike eksitamist selle suhtes, kelle poole tuleb pöörduda väidetavate põhiõiguste rikkumise korral;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0120.

² Euroopa Liidu leping, artikli 6 lõige 2.

4. toonitab, et ELi kodakondsusega kaasnevad õigused on tihedalt seotud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ette nähtud õigustega, mis kehtivad kõikidele inimestele ELi territooriumil;

Konkreetsed küsimused

5. palub nõukogul järgida oma kohustusi seoses põhiõigustega, kaotada kiiremas korras takistused seoses komisjoni 2. juuli 2008. aasta ettepanekuga võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest; rõhutab sellega seoses kõige kaitsetumate inimrühmade õigusi, pidades silmas eelkõige lapsi, eelkõige seoses nende isikupuutumuse kaitsega ning piiriüleste hooldusõiguslaste vaidluste ja vanemate külastusõigusega, ning samuti puuetega isikuid, eakaid ja etnilisi vähemusi;
6. kutsub liikmesriike üles tagama nii direktiivi, millega reguleeritakse isikute võrdset kohtlemist sõltumata nende rassilisest või etnilisest päritolust,¹ kui ka naiste ja meeste võrdset kohtlemist reguleerivate asjakohaste õigusaktide² tulemuslik rakendamine;
7. taunib vähemuste diskrimineerimise juhtumeid ja kutsub nõukogu üles tegutsema tõhusalt ja vastutustundlikult, et kaitsta liidu väärtusi seoses liikmesriikidega, kes ei austa selliste teemade puhul täielikult aluslepingus sätestatud kohustusi;
8. juhhib tähelepanu arvukatele petitsioonidele, milles käsitletakse ajakirjandusvabaduse piiranguid, ja kutsub komisjoni üles tegema Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile (FRA) ülesandeks teostada järelevalvet selles valdkonnas ja vaatama läbi selles valdkonnas kehtivad õigusaktid, et tagada, et meediapluralismi ja meediavabaduse suhtes kohaldatakse ühiseid standardeid, ning kontrollida demokraatia ja põhiõiguste olukorda liikmesriikides, koostades kontrolli tulemuste kohta igal aastal aruande; nõuab seepärast, et FRA-le eraldataks nende ülesannete täitmiseks vastavad vahendid; tunneb heameelt parlamendi omaalgatusliku raporti üle üleeuroopaliste meediavabaduse standardite kehtestamise kohta, mis võiks kaasa tuua ELi õigusaktide läbivaatamise, ja teeb ettepaneku, et FRA ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut ühendataks või et loodaks õigusraamistik, mis tagaks tiheda koostöö ja koordineerimise nimetatud kahe ameti vahel, et võidelda tulemuslikult põhiõiguste hartaga tagatud põhiõiguste rikkumise vastu;
9. palub komisjonil viivitamata tagada, et liikmesriigid võtavad üle direktiivi 2004/38/EÜ kodanike vaba liikumise kohta ja kohaldavad seda nõuetekohaselt, arvestades neid probleeme käsitletavate petitsioonide kordumist;
10. tuletab meelde, et sotsiaalkindlustushüvitiste, pensionide ja tervishoiuteenuste ülekantavus ning kutsekvalifikatsioonide ja perekonnaseisuaktide tunnustamine ja nende mõju on olulised õigused, mis saaksid tagada, et kodanikud kasutavad täiel määral oma põhiõigusi,

¹ Nõukogu direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust.

² Direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega; direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes.

sealhulgas siseturu väljakujundamise alusel, kuid märgib, et paljud kodanikud puutuvad ikka veel kokku probleemidega oma õiguste jõustamisel; kutsub komisjoni ja liikmesriike seetõttu üles tagama, et neid õigusi austatakse, tagatakse, kohaldatakse ja arendatakse nõuetekohaselt;

11. rõhutab, et komisjoni roll aluslepingute täitmise järelevalvajana ei piirdu selle tagamisega, et liikmesriigid võtavad õigusaktid üle, vaid laieneb ka seaduste täielikule ja nõuetekohasele kohaldamisele, eelkõige pidades silmas kodanike põhiõiguste kaitsmist; juhib tähelepanu õiguslüngale seoses kodanike õigusega õiguskaitsele, kui liikmesriik ei ole – või on alles hilinenult – võtnud üle ELi õigusaktid, mis neid otseselt mõjutavad;
12. soovib lisada komisjoni inimõiguste aastaaruandesse hinnangu olukorra kohta liikmesriikides; teeb parlamendile ettepaneku pidada aastakonverents, mille korraldavad ühiselt kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ning petitsioonikomisjon kodanikuühiskonna ja teiste selle valdkonna sidusrühmade osalusel;
13. toetab komisjoni poliitikat pakkuda kodanikele konkreetset teavet nende õiguste kohta ja neile pakutavate õiguskaitsevahendite kohta nende põhiõiguste rikkumise korral; märgib samal ajal, et komisjoni eri kommunikatsioonivahendite ja avaliku esinemise sidususe ja kooskõlastamise suurendamisel on määrav tähtsus eelnimetatud teabe muutmisel kodanikele kättesaadavamaks; rõhutab samal ajal asjaolu, et see ei vabasta komisjoni tema institutsioonilisest kohustusest analüüsida kodanike kaebusi nii seoses põhiõiguste võimalike rikkumistega ELi ja liikmesriikide poolt ELi õiguse kohaldamisel kui ka seoses süstemaatilise inimõiguste mittekaitsemisega liikmesriikides; kutsub komisjoni üles täitma oma ülesannet kaitsta ELi õiguskorda, mis tugineb demokraatial ja põhiõigustel, ja juhtima asjaomaste liikmesriikide tähelepanu sellisele olukorrale; on arvamusel, et Euroopa Parlament, kelle poliitilise tegevuse ulatus on palju laiem, peaks muutma kõigile ELi kodanikele ja elanikele selgemaks meetmed, mida ta võtab, et tagada ja kaitsta nende põhiõigusi;
14. palub komisjonil vaadata läbi määrus, millega luuakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, et tugevdada ameti mandaati ja pädevusi ning sõltumatust.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	12.7.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 21 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Victor Boștinaru, Philippe Boulland, Giles Chichester, Nikolaos Chountis, Iliana Malinova Iotova, Carlos José Iturgaiz Angulo, Lena Kolarska-Bobińska, Erminia Mazzoni, Willy Meyer, Chrysoula Paliadeli, Nikolaos Salavrakos, Jarosław Leszek Wałęsa, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Zoltán Bagó, Birgit Collin-Langen, Axel Voss
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Ioan Enciu, Petru Constantin Luhan, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Franck Proust, Renate Sommer, Hermann Winkler